

**การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุค
ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**
**Participation of basic educational institution committees in administration in the
digital era under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5**

นงลาวัดณ์ สายทอง^{1*}, อุดมเดช ทาระหอม², นเรศ ชันธิะรี³
Nonglawan Saithong^{1*}, Udomdet Tharahom², Naret Khanthari³

^{1,2,3} หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
^{1,2,3} Master of Education in Educational Administration, Faculty of Education, Ubon Ratchathani
Rajabhat University

* Corresponding author's e-mail: nonglawan.sg65@ubru.ac.th^{1*}, udomdet.t@ubru.ac.th², narechkhan585@gmail.com³

Received: June 8, 2025

Revised: August 8, 2025

Accepted: August 12, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วม จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัด จำนวน 3,258 คน กลุ่มตัวอย่าง 371 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลการวิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัลในแต่ละด้าน ซึ่งเน้นการสื่อสาร การให้ข้อมูล การเปิดโอกาสให้ร่วมวางแผน/ตัดสินใจ/ติดตาม การสนับสนุน และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, การบริหารงานในยุคดิจิทัล

Abstract

This research aimed to 1) study the level of participation of basic educational institution committees in school administration within the digital era under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5; 2) compare these participation levels based on position, work experience, and school size; and 3) study guidelines for enhancing their participation. The population consisted of 3,258 school administrators and teachers under the service area. A sample of 371 was selected through proportional stratified random sampling. The research instruments included a questionnaire and a structured interview form. Data analysis was conducted using frequency, percentage, mean, standard deviation for descriptive purposes, while t-test and F-test were employed for inferential analysis. Content analysis was applied to qualitative data. The results revealed that the overall level of participation of the basic educational institution committees in school administration within the digital era was at a high level. Considering each aspect individually, participation was found to be at high level across all areas. These were ranked from highest to lowest mean score as follows: general administration, academic administration, personnel administration, and budget administration. Comparisons of participation based on position, work experience, and school size showed no statistically significant differences at the .05 level. Furthermore, the research presented guidelines for enhancing the participation of basic education institute committees in school administration within the digital era. These guidelines emphasize effective communication, information transparency and providing opportunities for collaborative planning, decision making and monitoring. They advocate for the strategic integration of digital technology as a primary tool to support administrative processes.

Keywords: participation, basic educational institution committee, digital era administration

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลหลอมรวมกับชีวิตประจำวันทั่วโลก ทำให้สถาบันการศึกษาต้องปรับตัวอย่างมาก โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและการพัฒนาบุคลากรให้ทันสมัย (ทินกร เผ่ากัณฑ์ และกัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์, 2565) กระทรวงศึกษาธิการได้ตอบรับด้วยนโยบายพัฒนาระบบราชการและบริการภาครัฐยุคดิจิทัล เน้นการพัฒนาเครือข่ายและจัดสรรทรัพยากร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเร่งขับเคลื่อนการศึกษาไทยให้ทัดเทียมนานาชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นย้ำความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชนและชุมชน ผ่านการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรและจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่นได้ (พิกรี แก้วนวล, 2560) ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดและกำกับดูแลหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นจุดศูนย์กลางการเรียนรู้ที่

ใกล้ชิดผู้เรียนและชุมชน การจัดระบบบริหารงานที่มีประสิทธิภาพใน 4 งานหลัก ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และทั่วไป จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะงานบริหารงานทั่วไปที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานกับชุมชนและองค์กรภายนอก ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องใช้ความรู้ความสามารถในการสร้างการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทุกแห่งได้จัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นหัวใจหรือเป็นหลักสำคัญสำหรับการบริหารการศึกษา และยังต้องการการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลในยุคดิจิทัล

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัลในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

การทบทวนวรรณกรรม

บททบทวนวรรณกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล โดยจะนำเสนอประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการจัดการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากร ชุมชน และองค์กรภายนอก ผ่านการกระจายอำนาจในการบริหาร 4 ด้านหลัก (วริศรา บุญธรรม, 2560; ศรีัญญา น้อยพิมาย, 2562)

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการได้นิยามการบริหารสถานศึกษาลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยเน้นการดำเนินการที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา ใช้กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย (วริศรา บุญธรรม, 2560; ศุภมาส วิสัยนาม, 2560) นอกจากนี้ ยังรวมถึงบทบาทของผู้บริหารในการนำหลักการและกระบวนการมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในสี่ด้าน พร้อมประสานงานกับชุมชน และองค์กรภายนอก (ศรีัญญา น้อยพิมาย, 2562; ไกรศร เจียมทอง, 2561) บางนิยามยังรวมถึงแนวคิดการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเพื่อความยืดหยุ่นและรวดเร็ว

สรุปแล้ว การบริหารสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการเชิงระบบที่เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลอาศัยการมี

ส่วนร่วมและการกระจายอำนาจเพื่อขับเคลื่อนภารกิจหลักสี่ด้านให้บรรลุวัตถุประสงค์

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาและสร้างความผูกพันในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของสถานศึกษา ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมการพัฒนา ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การร่วมดำเนินการ การประเมินผล และการได้รับประโยชน์ร่วมกัน (พจนีย์ จันท์, 2561; ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์, 2563) การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความเข้าใจ ลดความขัดแย้ง และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีนำไปสู่การยอมรับและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง (บุญยัง วอนมะณี, 2560)

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยผ่านการแสดงความคิดเห็น การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินการ การร่วมประเมินผล และการร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งสร้างความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งและผูกพันกับองค์กร (จิตรา แก้วมะ, 2563; ไซยา หานูภาพ, 2564; นัฐพล พันโน, 2566) แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายแหล่งที่ระบุองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมในสี่หรือห้าด้านหลักที่กล่าวมา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560; ศุภลักษณ์ ปะโปตินัง และอุไร สุทธิแย้ม, 2566)

แนวคิดเกี่ยวกับยุคดิจิทัล

ยุคดิจิทัลเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากยุคอุตสาหกรรม โดยเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตได้เข้ามาหลอมรวมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันและส่งผลกระทบอย่างมากต่อทุกภาคส่วน รวมถึงการศึกษาคุณลักษณะ และวิวัฒนาการยุคดิจิทัล ยุคดิจิทัลโดดเด่นด้วยความรวดเร็วในการสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลที่ไร้ขอบเขต และการบูรณาการเครือข่ายเพื่อการพัฒนาและแบ่งปันความรู้ (ทินกร เผ่ากันทะ และกัลยารัตน์ เมธีวิรวงศ์, 2565) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้มีผลกระทบอย่างมากต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องปรับทัศนคติและแนวคิดให้ทันสมัย (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) วิวัฒนาการของยุคดิจิทัลเริ่มต้นจาก ดิจิทัล 1.0 ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลพื้นฐานเข้ามาใช้ เช่น อินเทอร์เน็ตและอีเมล ไปสู่ ดิจิทัล 2.0 ที่อินเทอร์เน็ตแพร่หลายมากขึ้น เกิดเครือข่ายสังคมออนไลน์และการสื่อสารสองทาง รวมถึงการพัฒนาสมาร์ทโฟน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ในทุกด้านบริหาร เช่น นิติกร วรธนา (2562) พิกรี แก้วนวล (2560) บุญญฤทธิ์ ระพันธ์ (2561) ทวีพันธ์ วิทกษบุตร (2565) รวมถึงจิรวัดณ์ สิทธิพานิช และรัตนากาญจนพันธ์ (2564) ซึ่งเป็นการรับรู้จากครู

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม สถานภาพ/คุณสมบัติส่วนบุคคล นิติกร วรธนา (2562) และพิกรี แก้วนวล (2560) พบว่าสถานภาพและอายุ/ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่บุญญฤทธิ์ ระพันธ์ (2561) และวันวิสาข์ ดวงสินวล (2560) กลับพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา หรือประสบการณ์ อาจไม่มีนัยสำคัญในภาพรวม

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม มีหลักฐานจากงานวิจัยได้เสนอแนวทางที่เป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ ควรมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

การสนับสนุนสื่อ นวัตกรรม และวิทยาการภายนอก รวมถึงการเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิกรี แก้วนวล, 2560; ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์, 2563; บุญญฤทธิ์ ระพันธ์, 2561; ทวีรัตน์ วิทักขบุตร, 2565; วันวิสาข์ ด้วงสินวล, 2560)

ด้านงบประมาณ เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดหางบประมาณ ตรวจสอบ และรับรู้รายละเอียดการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส (พิกรี แก้วนวล, 2560; บุญญฤทธิ์ ระพันธ์, 2561; ทวีรัตน์ วิทักขบุตร, 2565)

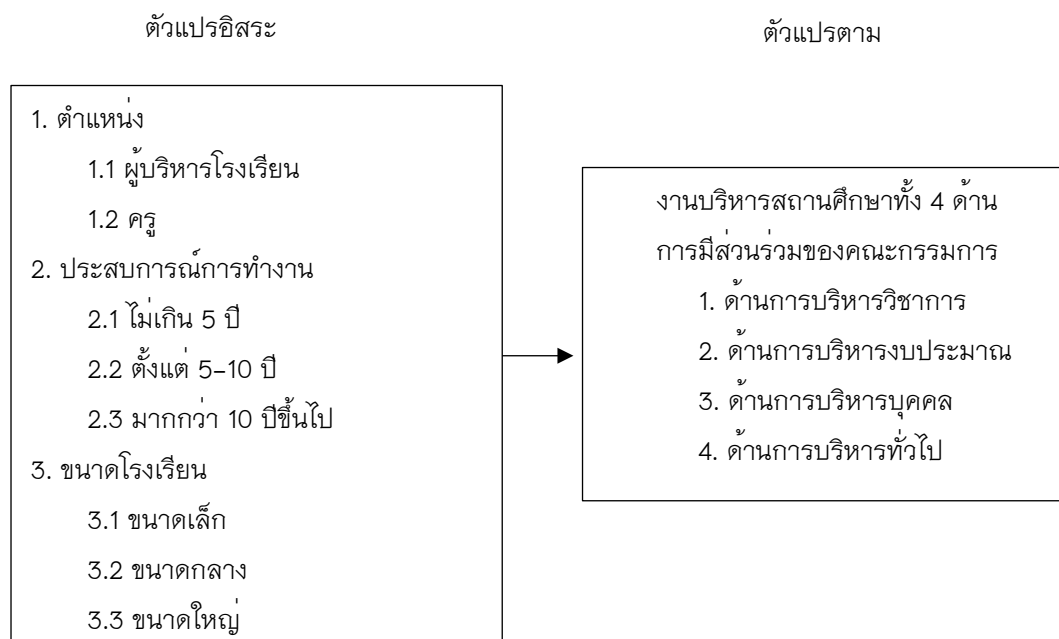
ด้านบุคคล การมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณสมบัติ การสรรหา การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการส่งเสริมพัฒนาขวัญกำลังใจบุคลากร (พิกรี แก้วนวล, 2560; บุญญฤทธิ์ ระพันธ์, 2561; ทวีรัตน์ วิทักขบุตร, 2565).

ด้านบริหารทั่วไป สนับสนุนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ประชาสัมพันธ์ การดูแลอาคารสถานที่ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา (พิกรี แก้วนวล, 2560; บุญญฤทธิ์ ระพันธ์, 2561; ทวีรัตน์ วิทักขบุตร, 2565).

กล่าวได้ว่า มีความสำคัญยิ่งของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาทั้งสี่ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจและธรรมาภิบาล แม้ว่าการมีส่วนร่วมโดยรวมมักอยู่ในระดับสูง แต่ความหลากหลายในระดับการมีส่วนร่วมที่พบในบางการศึกษา โดยเฉพาะในบางมิติ สะท้อนถึง ความท้าทายในการผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ลึกซึ้งและสม่ำเสมอ รวมถึงความแตกต่างในมุมมองของผู้ประเมิน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยเชิงบริบทของสถานศึกษา เช่น นโยบายภายใน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับคณะกรรมการ มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าปัจจัยส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว การทำความเข้าใจบริบทเฉพาะจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในขณะที่แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนได้รับการนำเสนออย่างสอดคล้องกัน การแปลงแนวทางเหล่านี้ไปสู่ การปฏิบัติจริงอย่างยั่งยืน ยังคงเป็นความท้าทายที่ต้องอาศัยการวางแผน การสื่อสาร และการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษา ตามแนวคิดของ ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ (2563) จิรวัดณ์ สิทธิพานิช และรัตนา กาญจนพันธ์ (2564) สุกัญญา แซ่มชัย (2561) พิกรี แก้วนวล (2560) กิตติศักดิ์ อังคะนาวิณ และอภิสิทธิ์ ภาชนะสวรรค์ (2563) รัตนพร รัตนสุวรรณ และคณะ (2564) จิตรจรรยา ทรวงวิทยา (2561) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) และชนิษฐา ยศเมฆ (2560) พบว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษา ที่มีค่าความถี่สูง ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป เพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้จำนวน 4 องค์ประกอบ โดยแบ่งเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จำนวน 4 ด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม และเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3,258 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5, 2566) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 371 คน การกำหนดขนาดจากตาราง Krejcie & Morgan และสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (proportional stratified random sampling) จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 115 คน ครู 256 คน กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพสำหรับการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน และครู 2 คน เลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ขนาดสถานศึกษา ในลักษณะข้อคำถามแบบตรวจรายการ (checklist).

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ใน 4 ด้านหลัก คือ วิชาการ งบประมาณ บุคคล และทั่วไป ใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ

Likert scale (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนจาก 1 (น้อยที่สุด) ถึง 5 (มากที่สุด)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมฯ ในลักษณะแบบสอบถามปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน และครู 2 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยพิจารณาจากคุณสมบัติเฉพาะด้านประสบการณ์การทำงาน ผลงานเป็นที่ประจักษ์ และ/หรือรางวัลที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีดิจิทัล แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารงานในยุคดิจิทัล

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามถูกพัฒนาจากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุม 4 ด้านบริหารงาน และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .80-1.00 รวมถึงการทดลองใช้และหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .90 ก่อนนำไปใช้จริง แบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นตามหลักเกณฑ์และผ่านการตรวจสอบเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มั่นใจในคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

3.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามทั้งในรูปแบบเอกสาร และแบบสอบถามออนไลน์ (google form ผ่านระบบ AMSS) และมีการประสานงานด้วยตนเองในบางส่วน ทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วน 371 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์.

3.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 6 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน (คัดเลือกจากคุณสมบัติผลงานโดดเด่นและได้รับรางวัล) และครู 2 คน (คัดเลือกจากประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในการสอนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และได้รับรางวัล) การสัมภาษณ์ดำเนินการด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปใช้ความถี่ ร้อยละ ข้อมูลความคิดเห็นใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การเปรียบเทียบใช้ Independent t-test และ one-way ANOVA (F-test) หากพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ด้วย Scheffe' ข้อมูลปลายเปิดและสัมภาษณ์ใช้วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยภาพรวม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัลอยู่ใน

ระดับ "มาก" ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงาน

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ	4.11	.62	มาก
2. การมีส่วนร่วมบริหารงานงบประมาณ	3.95	.77	มาก
3. การมีส่วนร่วมบริหารงานบุคคล	4.00	.68	มาก
4. การมีส่วนร่วมบริหารงานทั่วไป	4.18	.60	มาก
โดยภาพรวม	4.06	.67	มาก

ตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาท "มาก" ในการบริหารงานยุคดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน การบริหารงานทั่วไป ซึ่งโดดเด่นที่สุด ตามมาด้วย การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานบุคคล ในขณะที่ การบริหารงานงบประมาณ มีส่วนร่วมในระดับ "มาก" แต่เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ เป็นด้านที่คณะกรรมการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และยังเป็นด้านที่มีความหลากหลายในการมีส่วนร่วมค่อนข้างสูง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตามตำแหน่ง

ผลการวิเคราะห์ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาจากมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แสดงให้เห็นว่าทั้งสองกลุ่มให้ความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมในระดับที่ใกล้เคียงกัน

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารงานในยุคดิจิทัล	ตำแหน่ง				t	P
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ	4.08	.67	4.12	.60	.31	.57
2. การมีส่วนร่วมบริหารงาน งบประมาณ	3.96	.78	3.94	.76	.10	.75
3. การมีส่วนร่วมบริหารงานบุคคล	3.97	.70	4.01	.67	.19	.67
4. การมีส่วนร่วมบริหารงานทั่วไป	4.14	.64	4.20	.59	.86	.34
โดยภาพรวม	4.04	.62	4.07	.58	.37	.69

ตาราง 2 ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่างก็มีส่วนร่วมในการบริหารงานในยุคดิจิทัลในระดับที่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ไม่มีความแตกต่างตามตำแหน่ง

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิเคราะห์ชี้ว่า ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานในทุกด้านของการบริหารงานและภาพรวมทั้งหมด บ่งชี้ว่าประสบการณ์การทำงานของบุคลากรไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้การมีส่วนร่วมนี้

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารงานในยุคดิจิทัล	ประสบการณ์การทำงาน						t	P
	ไม่เกิน 5 ปี		ตั้งแต่ 5-10 ปี		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ	4.14	.55	4.12	.66	4.07	.65	.53	.59
2. การมีส่วนร่วมบริหารงาน งบประมาณ	3.91	.73	4.00	.79	3.92	.78	.54	.58
3. การมีส่วนร่วมบริหารงานบุคคล	4.03	.66	3.95	.71	4.01	.67	.48	.62
4. การมีส่วนร่วมบริหารงานทั่วไป	4.16	.57	4.19	.63	4.19	.61	.12	.89
โดยภาพรวม	4.06	.63	4.07	.70	4.05	.68	.42	.67

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ไม่เกิน 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมตามกลุ่มประสบการณ์ แต่สถิติจากตารางยืนยันว่า ประสบการณ์การทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในยุคดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ ประสบการณ์การทำงานไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

4. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ยืนยันว่า ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในทุกด้านของการบริหารงานและภาพรวมทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าโรงเรียนจะมีขนาดใด ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาก็ยังคงอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารงานในยุคดิจิทัล	ขนาดของสถานศึกษา						t	P
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ	4.10	.61	4.13	.64	4.08	.63	.20	.82
2. การมีส่วนร่วมบริหารงาน งบประมาณ	3.94	.74	3.97	.79	3.91	.77	.21	.81
3. การมีส่วนร่วมบริหารงานบุคคล	4.02	.66	4.00	.70	3.95	.69	.24	.80
4. การมีส่วนร่วมบริหารงานทั่วไป	4.16	.57	4.21	.63	4.17	.62	.30	.75
โดยภาพรวม	4.05	.56	4.08	.62	4.03	.60	.24	.80

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวมแล้วไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัลระหว่างสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ (ค่า $p = .80$)

โดยภาพรวมแล้ว การวิเคราะห์พบว่า ขนาดของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็ก กลาง หรือใหญ่ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล (ค่า p -value โดยรวมอยู่ที่ .80) กล่าวโดยสรุปคือ ไม่ว่าสถานศึกษาจะมีขนาดใด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในยุคดิจิทัลที่ใกล้เคียงกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับสูงอย่างสม่ำเสมอในทุกมิติของสถานศึกษาที่ศึกษา และปัจจัยด้านตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน หรือขนาดของสถานศึกษา ไม่ได้เป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับการมีส่วนร่วมนี้

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม จากข้อมูลเชิงคุณภาพ แนวทางการพัฒนาเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในแต่ละด้านของการบริหารงาน โดยควรมีการจัดอบรมให้ผู้บริหารและคณะกรรมการฯ เข้าใจบทบาทในยุคดิจิทัล เผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการฯ ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนหลักสูตร การใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน รวมถึงการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การอภิปรายผล

งานวิจัยนี้ศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จากผลการศึกษามีสามารถอภิปรายผลที่สำคัญดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา เช่น นิติกร วรธนา (2562) พิกรี แก้วนวล (2560) ที่ต่างก็พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาผู้เรียนและการศึกษาเป็นเป้าหมายร่วมกันของทุกภาคส่วน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ยังพบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมในระดับมากแสดงว่าคณะกรรมการตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารที่เป็นหัวใจหลักของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรณย์พร ทุนละ (2560) และวันวิสาข์ ด้วงสินวล (2560) ที่ระบุว่า การมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดช่วยให้หลักสูตรมีความชัดเจนและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้มากขึ้น

ด้านการบริหารงานงบประมาณ การมีส่วนร่วมในระดับมากแสดงถึงความโปร่งใสและสร้างความน่าเชื่อถือในการบริหารจัดการงบประมาณ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบช่วยป้องกันความขัดแย้งและสร้างการยอมรับจากชุมชนในยุคดิจิทัล

ด้านการบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมในระดับมากสะท้อนว่าคณะกรรมการเห็นคุณค่าของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งเป็นภาพสะท้อนคุณภาพการศึกษาที่ชุมชนต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีพันธ์ วิทักษบุตร (2565) ระบุว่าการบริหารงานบุคคลที่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างขวัญและกำลังใจแก่ทีมงานและเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

ด้านการบริหารงานทั่วไป การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุดชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะตัวแทนของชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในยุคดิจิทัลที่ข่าวสารเผยแพร่อย่างรวดเร็ว การมีส่วนร่วมนี้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนโดยรวม

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของการเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้เข้ามามีบทบาทอย่างเต็มที่ตามที่ตนเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิสาข์ ด้วงสินวล (2560) จิรวัดณ์ สิทธิพานิช และรัตนดา กาญจนพันธ์ (2564) และนิติกร วรธนา (2562) ที่ต่างก็ยืนยันว่าการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาเกิดขึ้นได้ในทุกบริบท และทุกขนาดของโรงเรียน

4. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีดังนี้

ด้านวิชาการ คณะกรรมการควรมีส่วนร่วมในการ วางแผนหลักสูตร สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิกรี แก้วนวล (2560) และบุญญฤทธิ์ ระพันธ์ (2561) ที่เน้นการปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน

ด้านงบประมาณ ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการ วางแผนและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ รวมถึงการ ระดมทุน เพื่อความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของทวีพันธ์ วิทักษบุตร (2565)

ด้านบุคคล ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการ กำหนดแผนพัฒนาบุคลากร และสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อให้การบริหารงานบุคคลสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกรี แก้วนวล (2560)

ด้านทั่วไป คณะกรรมการควรมีบทบาทในการ ประชาสัมพันธ์โรงเรียน คู่มือภูมิทัศน์ และเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับแนวทางของบุญญฤทธิ์ ระพันธ์ (2561) ระบุว่า การมีส่วนร่วมในด้านนี้ช่วยให้คณะกรรมการเข้าใจปัญหาและสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการพัฒนาที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการดำเนินงาน รวมถึงความสำคัญของการให้ข้อมูลและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐในยุคดิจิทัล ที่เน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการศึกษาคือการต่อยอดจากการเปิดโอกาสและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ขึ้นอยู่กับสถานะหรือประสบการณ์ และเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับการบริหารงานสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรนำองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ทั้ง 4 ด้าน ไปเป็นแนวทางในการบริหารงานภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมบริหารงานงบประมาณ ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มเติม โดยเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการบริหารจัดการงบประมาณ และสร้างความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมด้านนี้ให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานงบประมาณเพิ่มเติมในรายละเอียด และมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมในด้านนี้โดยเฉพาะ

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อการบริหารงานสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการฯ หรือการประเมินผลลัพธ์ของการมีส่วนร่วมต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

กิตติศักดิ์ อังคะนาวัน และอภิสิทธิ์ ภาชนะสวรรค์. (2563). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนหัวถนน อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3(1), 13–28.

- ไกรศร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนิษฐา ยศเมฆ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณทางการศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- จิตรจรรยา ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 3(1), 41–57.
- จิตรา แก้วมะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิรวัดน์ สิทธิพานิช และรัตนา กาญจนพันธ์. (2564). บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(4), 1–16.
- โซียา หานุกาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทวีรัตน์ วิทักษบุตร. (2565). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทินกร เผ่ากันทะ และกัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์. (2565). “แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล” *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 4(2), 37–46.
- ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์. (2563). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นัฐพล พันโน. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิติกร วรธนา. (2562). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเสลภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา.
- บุญญฤทธิ์ ระพันธ์. (2561). การมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

- บุญยัง วอนมะณี. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงหมายเลข 8 เมืองคำเกิด แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พจนีย์ จันที. (2561). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิทรี แก้วนวล. (2560). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รณัยพร ทุนละ. (2560). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษากลุ่มโรงเรียนปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนพร รัตนสุวรรณ, นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์ และสุภาพ เต็มรัตน์. (2564). แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 6 (3), 1-16.
- วรศรา บุญธรรม. (2560). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วันวิสาข์ ดวงสินวล. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศุภมาส วิสัยนาม. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศุกลักษณ์ ปะโปติง และอุไร สุทธิแย้ม. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 6(2), 108-119.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). คู่มือการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560. สำนักงาน ก.พ.ร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา แซ่มะน้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.